

อุตสาหกรรมญี่ปุ่น

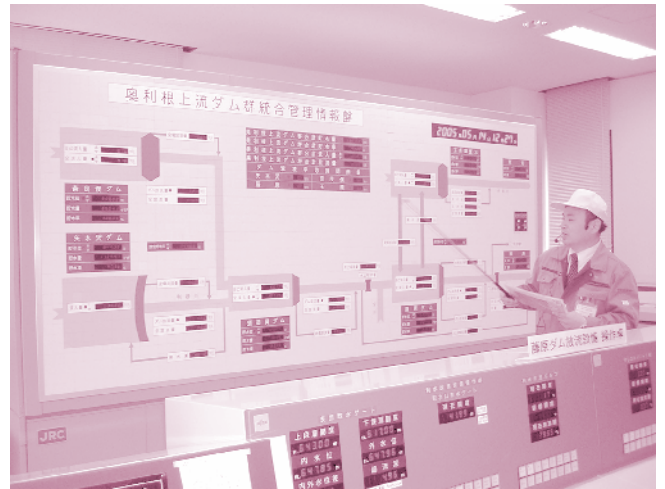
พึ่งพิงภาครัฐอย่างเดียวยังไปรอดหรือ

รับสรรค์ เลิศในสัตย์

คณ.บริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

E-mail: orbusiness@hotmail.com

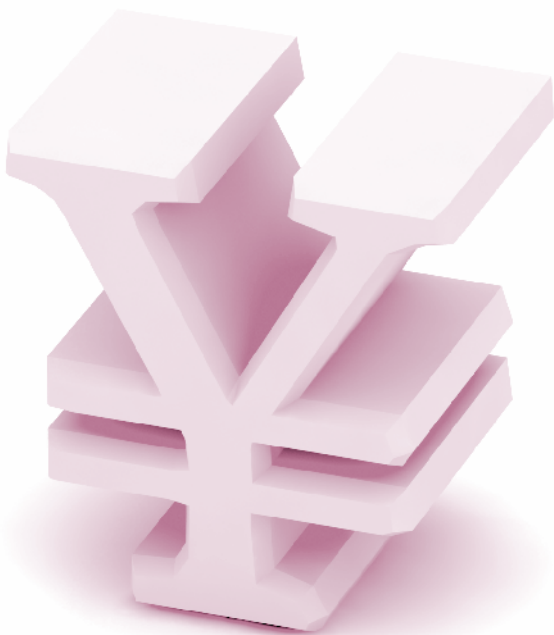
การ แข่งขันของอุตสาหกรรมในเวทีโลกนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปแล้วโดยสิ้นเชิง นั่นคือ ด้านหนึ่ง เป็น Mature type demand เช่น สินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ หรือสินค้าใช้ทั่วไป ซึ่งสินค้าเหล่านี้ ต้องประสบกับปัญหาการแข่งขันจากประเทศที่พัฒนาใหม่ ที่เน้นการแข่งขันด้วยราคาที่ต่ำ ในอีกด้านหนึ่งแม้ว่าเศรษฐกิจในประเทศที่พัฒนาแล้ว จะอึมครึมแล้วก็ตาม ก็ยังมีความต้องการใหม่ๆ ที่สอดคล้องเป็นไปตามโครงสร้างของตลาด นั่นคือ Innovative type demand จะเห็นได้ว่า สินค้าที่สามารถยืด Demand ทั้งสองอย่างได้พร้อมกันในเวลาเดียวกัน นั้นปรากฏขึ้นแล้วและสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศใดประเทศหนึ่งได้ นั่นคือเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา อันเป็นประเทศที่มีตลาดการเงินที่ใหญ่ที่สุดในโลก ตัวอย่างที่เป็นได้ชัดคือ New type smart phone "iPhone 5" ของ Apple นั่นเอง

หลังจากการวางจำหน่าย iPhone 5 หุ่นของ Apple สูงขึ้นอย่างรวดเร็วในปลายปีที่ผ่านมา สูงถึงระดับ 700 ดอลลาร์มูลค่ารวมทั้งหมดประมาณ 6.6 แสนล้านดอลลาร์ สร้างสถิติใหม่ให้กับตลาดหุ้นของสหรัฐฯ เมื่อเทียบเป็นเงินเยนจะประมาณ 52 ล้านล้านเยน ในขณะที่ธุรกิจของญี่ปุ่นที่มีมูลค่าหุ้นที่สูงที่สุด คือ โตโยต้า ซึ่งมีประมาณ 11 ล้านล้านเยน คือ มีมากกว่าประมาณ 4.6 เท่า จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจในยุโรปจะยังไม่ดี เศรษฐกิจของจีนลดต่ำลง แต่ Apple ยังสวนกระแสได้อยู่ จากนวัตกรรมทำให้โทรศัพท์มือถือที่ได้กลายเป็นสินค้าทั่วไปนั้น สามารถสร้างกระแสใหม่ในตลาดได้ เป็นการยืดตลาดได้ทั้ง 2 แบบในเวลาเดียวกันและเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจบริษัทหนึ่ง สามารถเป็นแรงผลักดันของเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้เป็นอย่างดี

ในขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า เช่น ซาร์ป ยังมีความล่าช้าในการพัฒนาโครงสร้างของธุรกิจที่วิจัยของอยู่ ประสบภาวะวิกฤติอย่างรุนแรง ในขณะที่อุตสาหกรรมรถยนต์ก็ยังคงประสบกับความยากลำบากจากค่าเงินเยนและภาวะภาษีนิติบุคคล

ทางภาครัฐของญี่ปุ่นเอง ก็พยายามสนับสนุนภาคธุรกิจของ

ประเทศ เช่น มีนโยบาย **eco-point** แก่เครื่องใช้ไฟฟ้า หรือเงินสนับสนุนรถยนต์ **Eco-car** แต่ผลลัพธ์ คือ ทำให้ราคาขายตกต่ำลง พร้อมกับการสร้างให้เกิด demand ล่วงหน้าขึ้นเท่านั้นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากดู “ความพ่ายแพ้” ของที่วีจอบาง นโยบาย “ปกป้องมากเกินไป” เหล่านี้เป็น **การเร่ง** การเสื่อมถอยของธุรกิจมากกว่า

ในอดีตเคยกล่าวไว้ว่า **ธุรกิจญี่ปุ่นถ้าชนะในประเทศได้ก็สามารถเป็นหนึ่งในโลกได้ ปัจจุบันปรากฏการณ์นี้ได้หายไปแล้ว** เรื่องเหล่านี้ไม่ว่ารัฐบาล หรือธุรกิจญี่ปุ่นเอง ยังคงไม่เข้าใจ เพราะได้มีการพิสูจน์แล้วว่า ธุรกิจรถยนต์ หรือธุรกิจส่งออก ถึงแม้ว่าตลาดภายในประเทศจะตกต่ำ หากเงินเยนที่อยู่ในระดับต่ำพอสมควร ก็สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันในโลกได้ ธุรกิจจะต้องไปสร้างฐานในต่างประเทศให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ในขณะเดียวกัน หากดูเกาหลีใต้จะเห็นว่า ภาคธุรกิจได้เพิ่มขีดความสามารถให้สูงขึ้น จากการปรับโครงสร้างที่ได้รับการสนับสนุน

จากภาครัฐและการลงทุนอย่างจริงจัง ส่วนจีน ได้หันได้มีการเรียนรู้เทคโนโลยีจากญี่ปุ่นอย่างเป็นกลยุทธ์ เพื่อแข่งขันด้วยต้นทุนที่ต่ำ ในขณะที่อเมริกาใช้กลยุทธ์ นวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนเยอรมัน อุตสาหกรรมรถยนต์ก็ใช้ประโยชน์จากเงินยูโรอ่อนตัวและขีดความสามารถทางเทคโนโลยี เข้ามาทำให้ฟื้นตัวได้

ในขณะที่โครงสร้าง demand แบ่งออกเป็น 2 ชั่ว หากว่าใช้กลยุทธ์ Mature type demand ก็อาจจะยึดส่วนแบ่งตลาดได้และสามารถทำกำไรได้ แต่ก็ต้องพบการแข่งขันที่รุนแรง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าญี่ปุ่น ธุรกิจ เซมิคอนดักเตอร์ DRAM หรือจอคริสตัล ก็ต้องเจอกับเกาหลีเหนือ หรือไต้หวัน ที่ทุ่มลงทุนและแย่งส่วนแบ่งตลาดไปได้ อาจจะทำให้ธุรกิจญี่ปุ่น หมดใจที่จะครองตลาดโลกเสียแล้ว ทางด้าน Innovative type demand ถึงแม้ว่าจะมีตลาดด้านสุขภาพ อนามัย สิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย ที่สามารถสร้างความต้องการใหม่ๆ ได้ แต่ก็ต้องประสบกับข้อจำกัดทางกฎระเบียบต่างๆ ทำให้ไม่สามารถนำมาชดเชยกับส่วนที่เสียไปได้

สิ่งที่สำคัญเร่งด่วนสำหรับธุรกิจญี่ปุ่นก็คือ การส่งเสริมให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างจริงจังและมีความยืดหยุ่นในเรื่องการจัดสรรเงินทุนเพื่อการลงทุน ในขณะเดียวกัน การที่จะต่อสู้ในตลาดโลกได้นั้น นักธุรกิจญี่ปุ่นจะต้องมี Internationalization รวมทั้ง การผ่อนปรนวิชาการเข้าประเทศ เพื่อให้บุคลากรจากต่างประเทศที่มีขีดความสามารถสูงเข้าสู่ประเทศได้เร็วขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่า รัฐบาลจะมีท่าทีที่ดีขึ้น แต่ก็ยังระแวงเรื่องปัญหาคนต่างด้าวไม่น้อยลง จึงเกิดความล่าช้า

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน ก็ไม่ต่างกับเกมตีหนูทุกที หนูโผล่มากก็ทุบให้มันกลับไปเรื่อยๆ ถ้าทุบหนักขึ้น ทุบไม่ทันก็แพ้ไป